

III. leto.

V Gorici, rožni cvet 1882.

6. zvezek.

Pogled po katoliškem misijonskem polju.

Vže je več ko osemnajst sto let, kar je govoril Jezus svojim učencem: «Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite torej in učite vse narode, in kerščujte jih v imenu Očeta in Sinu in svetega Duha. Učite jih deržati vse, kar koli sem zapovedal. In glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.» (Mat. 28, 18—20.)

Poglejmo ob kratkem, koliko se je doveršilo tega povelja Kristusovega do naših dni in koliko dela še ostaja.

Učenjaki sodijo, da je dandanašnji vseh ljudi na zemlji nekako okoli 1400 milijonov. Mej temi je kerščenih le 400 do 420 milijonov; vsi ostali, torej več ko dve tretjini človeškega rodu, so judje, mohamedani in malikovavci ali ajdje.

Tudi mej kristijani je le polovica katoličanov, namreč okoli 208 milijonov, ki prebivajo v večem številu skupaj na Laškem, na Španskem in Portugalskem, na Francoskem in v Belgiji, na Južnem Nemškem in v Avstriji, na Poljskem in Litvanskem, na Južnem Irskem, v Srednji Ameriki in v primorskih deželah Južne Amerike, raztreseni mej raznimi drugimi verstvi pa skoraj po vsem svetu. — Seveda so dandanašnji mnogi le po imenu katoličani, ali se celo tudi že imena branijo in sramujejo, ker so vero popolnoma zapravili. To je notranje misijonsko polje katoliške cerkve,

pusto in nerodovitno, kjer le ternje raste in kopavje in osat, ki zaduši vsako dobro seme, preden kali požene.

Druga polovica kristijanov so ločenci in krivoverci. Pač je tudi mej njimi dosti nevernih, ki svojih otrok celo kerstiti ne dajo. Sicer pa so ločenci ali shizmatiki pravoverni kristijani, le da papeža ne spoznavajo za vikšega poglavarja. Sami se imenujejo pravoslavne; mi jim navadno pravimo staroverci ali tudi gerški ali vshodni kristijani. Prebivajo namreč po vshodnih ali Jutrovih deželah, na Gerškem, po Turskem in vshodnem Avstrijskem, na Bolgarskem in Rumunskem, v Serbiji in Črni gori; naj več pa jih je na Rusovskem. — Da bi pač doživeli tisti veseli dan, ko se bo praznovalo združenje vseh teh naših bratov v edinosti rimskokatoliške cerkve, za kar se, kaker je znano, s toliko gorečnostjo trudijo sadanji sveti oče papež in njim na strani slavni škof jugoslovenski Štrosmajer. Ako se to združenje srečno doverši, s koliko novo močjo se bo moglo oznanjevati kerščanstvo nesrečnim narodom, ki sede še v temi in v smertni senci, ter ne poznajo pravega Boga in njega, ki ga je poslal, zveličarja sveta! Kako mogočno bi pospeševalo tako zedinjenje tudi vernitev krivoverskih kristijanov zlasti raznih ločin protestantskih v naročje matere katoliške cerkve!

Sicer pa bi imeli pač tudi tako sprevideti umni možje, ki jih imajo protestantje obilo, da more le ena biti prava kerščanska vera; mej njimi pa jih je skoraj brez števila — neke celo smešne in sramotne, kaker je n. pr. mormonska v Ameriki, ketere spoznavavci se imenujejo «svetnike sodnjega dne», pa imajo vsaki mož po toliko žen, koliker si jih upa krotiti. Sploh je celemu svetu znano, da je protestantovstvo zelo pri konci. Leto za letom se jih več vrača v katoliško cerkev, in to so vse možje, ki znajo misliti in ki jim je resnica več ko posvetno blago, večna več ko časna sreča. Priprosti ljudje si seveda sami ne morejo pomagati in povsod se najde tudi prekanjenih učenjakov, ki derže vbogo ljudstvo v zmoti zavoljo dobička, ki jim ga nese. Zato ne mislimo ravno, da bodo protestantovske vere kar v kratkem izginile, pregloboko so vkoreninjene v ljudstvu in preobilo sveta zavzemljejo. Razširjeno je namreč protestantovstvo na Severnem Nemškem in v Holandiji, v Danski marki in Finlandiji, na Švedskem in Norveškem, na Angleškem in Škotskem, v Severni Ameriki, v Južni Afriki in Avstraliji; precej jih je tudi v Švici in na Ogorskem in koliker toliko po mnogih drugih krajih skoraj po celem svetu. —

Stariših kerščanskih krivovercev pa je dandanašnji le malo več na svetu. To so zlasti nestorijani v Kurdistanu in tako imenovani kristijani svetega Janeza v Kuzistanu, kopti v Egiptu in kristijani v Abisiniji. Poslednji imajo v Afriki svoje starodavno kraljestvo, ki je pa dandanašnji v vsakem oziru silno zanemarjeno. Katoliška cerkev si prizadeva izdavnaj to nekedaj sloveče ljudstvo pridobiti za kerščansko edinost in resnico, ali do zdaj brez uspeha. Napreduje pa, kaker mej kopti, mohamedanstvo, ki deželo od vseh strani kaker morje obdaja.

Ločencev ali starovercev se sodi da je 86 milijonov; protestantov in drugih kerščanskih krivovercev pa okoli 120 milijonov.

Oglejmo nadalje na kratko razne vere onih tisoč milijonov ljudi, ki še nič ne vedo ali nočejo vedeti o zveličarju Jezusu Kristusu in njegovi sveti cerkvi.

Kerščanstvu najbliže stoje, pa so mu najhujši sovražniki judje. Sodijo, da jih je kakih sedem milijonov; največ, namreč 5 milijonov, jih je v Evropi. Mej njimi so semtertje gotovo dobre duše, ki se spreobernejo h kerščanstvu, ako imajo le toliko samostojnosti, da morejo po svojem prepričanju ravnati; vendar, večina jih ostane terdovratna v svoji hudobni veri. In ako je hudobna njih vera, kako bi dobro bilo njih življenje! Seveda gdor ne ve, kaj je »talmud«, ta ne pozna Judov, kakeršni so, kar se brez domovine, od Boga zaverženi klatijo po svetu. Talmud je njihova razlaga svetega pisma stare zaveze, in proti tej razlagi jim sveto pismo samo na sebi čisto nič ne velja. Talmud pravi namreč, ako človek od njegovih naukov in postav k sv. pismu prestopi, da potem nima več sreče. Človek pa je po tej knjigi edino jud. Ako ne bi bilo judov na svetu, tudi sonca in dežja ne bi bilo in svet bi ne mogel obstati. Bližnji je le jud judu. Bog je dal judom oblast čez blago in kri vseh narodov. Človeku, ki ni jud, kaj posoditi brez odertije, to je greh. Najpoštenější izmej kristijanov in drugih malikovavcev naj se vmori, ako se le more. Če kateri v jamo pade, naj mu jud ne pomaga vun; ako ima lestvico pristavljeno, naj jo potegne jud proč ter reče, da je storil zato, da bi mu živina ne šla po nji v tisto jamo. Jud, ki da kristijanu najdeno reč nazaj, stori greh, ki mu ga Bog ne bo odpustil. Sè žensko, ki ni judinja, sme delati jud, kar se mu ljubi. O veliki noči in drugih prilikah pa mora imeti — in tu omenino nekaj, kar ni pisano v talmudu, pa je ustno izročilo vseh, ki se derže te strupeno-zlobne knjige, — vsaki judovski gospodar mora imeti kerščanske kervi,

da jo pije in je in na druge načine rabi on in njegova družina. Ta kri sme biti ob navadnih letih sterjena in v prah zdrobljena, ob svetem letu judovskem pa mora biti, ako le mogoče, sveža, od ravno vmorjenega martranega kerščanskega hlápčiča. Naj se ne misli, da je to bajka ali pravljica; judje so v srednjem veku morili nedolžne kerščanske otroke, pa jih morijo še dandanašnji, kaker zgodovina zaterdno dokazuje, in tisti jud se bolj hvali in za pobožnišega ima, kateri več rabi kervi kerščanskega hlapčiča. *) Mogoče sicer, da se dandanašnji tako imenovani liberalni judje, ki molijo le zlato tele, ne derže posebno vestno te grozovite pobožnosti, — ali zato niso menj nevarni kristijanom! Če ne pijo kervi posameznega kerščanskega detéta, pijo pa kri vseh kerščanskih ljudstev in držav, kjer se jih niso vedeli vbrantiti in otresti. Jud je kralj kraljev in cesarjev, ker je znal zvoditi v svoje vreče zlato in srebro, kjer ga je bilo kaj, in v sto letih upa da bo gospodar tudi vsemu drugemu premičnemu in nepremičnemu blagu, kristijan pa njegov delavec in sužnji, ali prav za prav njegova živina, zakaj tudi upanje na boljšo prihodnost, tudi vero mu skuša vzeti jud z neprenehljivim napadanjem in zaničljivim zasmehovanjem v knjigah in časopisih, ki si jih zaslepljen kristijan naroča za drag denar. Vender, kaker se kaže, morebiti ne pojde vse, kaker si jud želi. Nemci so začeli misliti, kako in kaj, vbogi izmolzeni Rusi pa so se lotili brez premisleka otresati se in reševati pijavek, ki so se jim zagrizle do kosti. Mi ne hvalimo Rusov v tej reči. Ropati judom in požigati jim hiše, to ni prav po kerščansko. Jud je naš bližnji, ki smo mu ljubezen dolžni, tudi ko nas sovraži. Le da smo dolžni ljubezen tudi sami sebi!

Kaker juda ravno tako je tudi mohamedanca težko spreobrniti h kerščanstvu. Mohamedancev je dandanašnji na svetu okoli 160 do 180 milijonov. Največ jih je v Afriki, namreč okoli 100 milijonov, kar je nekako polovica vsega prebivavstva tega dela sveta. Mohamedanske so dežele: Maroško, Alžir, Tunizija, Tripolj in Barka, Egipt, Nubija, Sahara in večinoma Sudan, torej cela severna polovica Afrike. Pa tudi na vshodu ob Indovskem morju je razširjena ta vera vse čez Zanzibar. V Aziji je mohamedancev okoli 50 ali tudi več milijonov in sicer v Arabiji, Siriji in Mezopo-

*) „Civiltà cattolica“ 1882 dopis iz Rima, ki se že delj časa nadaljuje. Govori zlasti o marterništvu zvel. Simončka, ki so ga vmorili Judje leta 1475 v Trijentu.

tamiji, Mali Aziji, Perziji, Turanu, Afganistanu, Beludžistanu, torej do malega v vsej tako imenovani Sprednji Aziji, nadalje po severni Indiji (18 milijonov), na Malaki in po otokih Žavi, Sumatri, Borneju, Selebih, tudi še na Palávanu in Mindanaju. Na Kitajskem jih je precej v deželi Jün-nan. Naposled Evropa ima 5 do 6 milijonov mohamedancev, na Turskem blizu 2 milijona, na Bolgarskem čez 700.000, v Vshodni Rumeliji čez 300.000, v Bosni in Hercegovini okoli 400.000, v Černi gori kakih 24 tisoč, v Rumuniji kakih 6 tisoč, v Serbiji kaki dve tisoči; na Rusovskem pa jih je čez 2 milijona v Krimu in Kavkazu in dalje ob Hvalinskem morju.

Mohamedanstvo se imenuje tudi *islâm* ter se je začelo na Arabskem 600 let po Kristusu. Ta vera uči, da je en sam Bog in Mohamed njegov prerok. Mohamedanci, ali kaker se sami imenujejo, moslími ali musulmáni torej niso ajde; tudi ima njih verski in zadržanjski nauk marskaj resničnega in dobrega v sebi, seveda pomešano sè zmotami in prevarami. Sploh pa stoji ta vera le na ropanju in vojskovanju zoper vse drugoverce; kjer ni več moči za rop ali kjer ni več kaj ropati, tam peša mohamedanstvo, ki je in ostane vera surovih narodov. Res so se mohamedanski Arabci nekedaj na Španskem zadosti visoko povzdignili v omiki; pa to gotovo ni da bi se pripisovalo njim in njih veri; kristijanov, ki so si jih podvergli, je to delo.

Ako se posamezni mohamedanci in celo njih knezi in poglavari semtertje prijazno vedó zlasti proti katoliškim misijonarjem, prihaja to včasih morebiti iz prirojene dobroserčnosti, še večkrat skoraj da iz splošne sadanje onemoglosti mohamedanske. Da bi se pa mohamedanec spreobrnil h kerščanstvu, na to ni misliti. Ali katoliški misijonarji si vejo drugači pomagati. Zbirajo namreč zapuščene otroke mohamedanske v sirotnice ter jih kerstijo in po kerščansko odgojujejo. Ko odrastejo, jih združujejo v sveti zakon ter skupaj naseljujejo, v novih kerščanskih vaseh. Na ta način si je velike zasluge pridobil v poslednjem času slavni nadškof alžirski Lavižerij, za kar so mu sveti oče ravno kar podelili kardinalska čast.

Pa tudi mej ajdi se na ta način z najboljšim vspehom razširjuje sveta vera, zlasti kjer je narod po svoje izobražen ter njegova vera ni tako priprosta kaker kakih divjakov.

Najimenitniši in najbolj razširjani ste mej ajdovskimi verami dve, namreč brahmánska in búdovska.

Brahmánske vere je na svetu nekako toliko ljudi kaker

mohamedanske, pa so vsi skupaj v eni deželi, namreč v Hindostanu ali Sprednji Indiji v Aziji. Oni verujejo na tri poglavitne bogove; Brahma jim je stvarnik, Višnu zderževavec, Siva pokončevavec. Razdeljeni so v tako imenovane «kaste» ali stanove, tako da ne more nihče prestopiti iz ene v drugo. V najimenitniši ali prvi kasti so brahmini ali duhovniki; v drugi so «kšátriji» ali vojščaki, iz te se jemlje kralji; v tretji kasti so «vajsji» to je kupci in kmetje; naposled v četrti «sudri» to je reméselniki in delavci. Keteri niso v nobeni teh kast, se imenujejo «páriji», zaničevani ljudje, od katerih izvirajo tudi naši cigani. Vsaka višja kasta se nižje ogiblje, ker misli, da bi se onečistila in onečastila z dotiko ž njo. In to je veliko napatje razširjanju kerščanstva, ki ne pozna in ne pripušča takih razločkov. Sicer pa so Indovci z dušo in telesom tako vdani svoji krivi veri, da je pač ne bodo še tako brež popustili. Čuditi se moramo, ko slišimo ali beremo, kaj vse ti ljudje store, da bi si nebesa zaslužili. Svojim bogovom so sezidali mnogo velikih in lepih tempeljnov, pagodi imenovanih. Čez tisoč jih je samo v njih svetem mestu Benares, kjer je tudi čez trideset tisoč duhovnikov te vere in več tisoč tako imenovanih fakirjev, ki na različne čudne načine težko pokoro delajo. Na sto tisoč romarjev iz cele Indije prihaja v to mesto o praznikih darovat svojim malikom in očiščevat se v sveto reko Gango, ki mimo teče. Benares pa ni edini njihov božji (ali bolje malški) pot; vender bi se predolgo zamudili, ako bi hoteli tu še nadalje govoriti o slepi pobožnosti tega starega, slovečega ljudstva.

Iz brahmanske vere se je porodila búdovska. Okoli 600 let pred Kristusom je bil v Indiji moder mož kraljeve rodovine Sâkja, ki se je odpovedal blišču in bogastvu ter živel ko puščavnik, misleč na to, kako bi k pravi dušni sreči pomogel sebi in drugim. V Indiji ga imenujejo navadno Sâkja-muni (to je «puščavnik rodovine Sâkja»), v Evropi pa mu pravimo Buda (Buddha) to je zbujenec, zvedenec ali modrijan. Ta mož je sprevidel, da ne more biti vse prav, kar verujejo rojaki njegovi. Začel je pridigati zlasti zoper kaste, pa tudi zoper druge navade brahmanske vere, ki so se mu zdele napačne. Priporočal je zderžanje in vsmiljenje do ljudi in živali, svaril pred grehi in spodbujal k čednosti. Njegov nauk se je razširil kmalu po Indiji in daleč okrog po Aziji; povsod so se zidali pagodi in samostani ter se je začelo novo, boljše duhovno življenje. V resnici je namreč mej vsemi malikovavskimi verami leta najpodobniša kerščanstvu in tudi

najdalje razširjena po svetu. V Indiji jo je sicer zopet izpodrinilo brahmanstvo, tako da se je ohranila le na otoku Sejlonu in v samostojnih kraljestvih Nepal in Bhutan. Sicer pa je budovstvo razširjano po vsi vshodni Aziji, namreč po Kitajskem, kjer se imenuje F o, po Japanskem, Koreji, Tibetu, ter po kraljestvih Odzadnje Indije: Anam, Birma in Sijam. Vseh budovcev se sodi da je na svetu vsaj toliko, če ne še več, kakor kristijanov, namreč nad 400 milijonov.

Na nekak poseben način se je razvilo budovstvo v Tibetu. Duhovniki ali redovniki se imenujejo v Tibetu l a m e. Oni imajo okoli 3 tisoče samostanov ter so ločeni v dvoje, eni se oblačijo rumeno, drugi erdeče. Mnoge reči v njih malikovavstvu spominjajo na katoliško božjo službo, kadilo, blagoslovljena voda, rožni venci, procesije, romanje, nekaka izpoved, duhovniška neoženjenost. Celo nekakšnega papeža imajo; to je poglavar rumenih redovnikov, ki se imenuje D a l a j L a m a ter ga časte za včlovečenega Boga in namestnika Budovega na zemlji. Prebiva v glavnem mestu Lasa v erdečem samostanu s pozlačeno streho in nima le duhovniške temuč tudi svetovno oblast v deželi, dasiravno pripoznava po imenu vikšo oblast kitajskega cesarja. Podobno čast vživa v južnem Tibetu B o g d o L a m a, poglavar erdečih redovnikov, in v gori omenjenem kraljestvu Bhutan kralj D h a r m a R a d ž a.

Da je v deželi, kjer imajo malikovavski duhovniki vso oblast v rokah, katoliškim misijonarjem težko kaj doseči, ni treba še le praviti. Vender tudi zunaj Tibeta ni lahko spreobračati budovcev. Ali so namreč prepričani, da je prav njih vera najboljša, ali pa se — kaker zlasti Kitajci — ne menijo mnogo za dušo in bogove, rekoč, da imajo zadosti truditi se in skerbeti za ta svet ter si ne vtegnejo skerbi delati še za drugega. —

Poleg budovstva ste na Kitajskem še dve drugi prvotno kitajski veri nekoliko razširjani, namreč t a o - t a o to je vera pameti, ki jo je učil neki L a o - t s e, in vera, ki jo je vpeljeval okoli leta 500 pred Kristusom K o n g - f u - t s e, ketere se derže kitajski cesarji in njih učenjaki in činóvniki. Na Japanskem pa je ohranjena poleg budovstva stara vera, š i n - t o imenovana.

Tukaj omenjamo tudi P a r s e, ki častijo ogenj in sonce, pa pravijo, da verujejo v enega samega Boga. Derže se stare perzijanske vere Zaratustrove, ter jih je dandanašnji le še kakih 150 tisoč, nekoliko v Perziji, nekoliko v Indiji, zlasti v mestu Bombaju. O kerščanstvu nočejo nič slišati. —

Ako odštejemo budovce in brahmance, sodijo, da je po vsem svetu še kakih 160 milijonov malikovavcev, največ v srednji Afriki, potem v srednji Aziji in Sibiriji, v notranjih težko dostopnih krajih Amerike in Avstralije ter po mnogih otokih.

Nekaj malega jih je celò v Evropi na Rusovskem blizu mesta Kazánja in gori pri Ledenem morju. V srednji Aziji in Sibiriji in v ravno omenjenih krajih v Evropi je razširjano mej malimi rodovi mongolskega plemena šamanstvo, tako imenovano po šamanih, to je nekakih puščavnikov, ki se delajo, kaker bi znali v zamaknjenju prihodne reči prerokovati ter razne čarovne pomočke vejo, s katerimi tolažijo hudobne duhove, pri dobrih pa si mislijo varstva pridobiti in pomoči.

Afrikanske in druge te verste malikovavce pa imenujejo navadno fetiševce in njih vero fetiševstvo. Častijo namreč fetiše, to je, razne reči, bodisi kamen, rastlina, žival, kakeršna koli podoba, ketere si mislijo ko sedež kakega duha, ki jim more koristiti. To je najsuroviša vera, ki se nahaja na svetu. Mnogi teh malikovavcev so tudi kanibali, to se pravi, da jedo človeško meso, n. pr. v srednji Afriki tako imenovani Njam-njam, v Južni Ameriki na Brazilijanskem Botokudi in neketeri malajski rodovi po otokih Tihega morja.

Veselo je, da se ravno mej takimi surovimi divjaki v novejšem času kerščanstvo zadosti naglo razširjuje ter jih kroti in izobražava; zlasti je po omenjenih tihomorskih otokih večina prebivavcev že pokristijanjena. Le škoda, ker niso pridobljeni vsi za katoliško cerkev. Pripoznati se mora namreč, da tudi razne protestantovske ločine dosti store za misijone, zlasti denarja zlože v ta namen mnogo več kaker katoličani. In tako se jim je posrečilo semtertja precej vbozih malikovavcev pridobiti za svoje poderto kerščanstvo.

Naj si bo! tudi táko je bolje od malikovavstva. Njihovo prizadevanje in nevtajljiva radodarnost za ta namen pa naj bi spodbadala katoličane, da bi jih izkušali, ako ne prekositi, ker so oni bogatejši od nas, pa vsaj koliker mogoče dosežati, ker tudi naši misijonarji sè vso gorečnostjo in dobro voljo, ki jo imajo gotovo dosti več ko protestantovski, vender ne morejo nič opraviti brez mnogih denarnih pomočkov.

«Pojdite in učite vse narode!» to povelje Kristusovo ima veljavo dandanašnji ravno tako, kaker tisti trenotek, ko ga je izrekel Sin božji. Dolžnost je torej katoliški cerkvi misijonarje pošiljati po svetu in vsaki katoličan, ako hoče v resnici katoličan

biti, je dolžan po premoženju svojem pripomoči, da je mogoče misijonarjem zverševati povelje Kristusovo. Naj bi si k sercu vzeli to resnico vsi, ki do zdaj znabiti še niso mislili na njo.

Darove za frančiškanske misijone bomo, kaker do zdaj, tako tudi nadalje z veseljem odpošiljali na svoje mesto.

Življenje svetega očeta Franciška.

Šesto poglavje.

1219—1220.

Sveti Frančišek gre v misijon na Jutrovo. — Severne ter pridiga po Laškem. — Red sv. Frančiška prejme krono marterniško. — Marterniki Maróški. — Sedem drugih bratov poslanih k Mavrom in martranih tam leta 1221.

Ljubezni polno hrepenenje, da bi življenje dal za Jezusa, je čedalje bolj sililo in priganjalo Frančiška na pot v Jutrove dežele sejati seme resnice ter polivati ga s potom svojim in kervjo. Seboj je vzel enajst bratov, od katerih je deset jih pustil v Akru in na otoku Cipru, da je odešel z enim samim, bratom Iluminatom, v Egipt, kjer je ravno križanska vojska Janeza Brijenskega oblegala trdno mesto Damijato. Ta vojska se je bila začela zlasti na prigovarjanje papeža Inocencija III. in naslednika njegovega Honorija III. Izmej vladavcev evropskih se je vdeležil le ogerski kralj Andrej II., oče svete Elizabete, ki je pa moral kmalu se verniti zavoljo zmešnjav, ki so jih napravili veljaki doma v kraljestvu njegovem. Obernili pa so se kristijani proti Egiptu, ne naravnost proti svetim krajem, zato, ker je bil Egipt poglavitna dežela mohamedanska, kjer je imel tudi sultan, Mohamedov naslednik, svoj sedež. Primorsko mesto Damijata pa je bilo takorekoč ključ do egiptovske dežele, ter se je moral najprej tega polastiti, gdor je hotel v notranje kraje predreti z vojsko.

Križaniki so torej ravno oblegali Damijato, ko je sv. Franči-

šek z bratom Iluminatom tja prišel. Sultana Meledina, ki je bil prišel mestu na pomoč, so bili nazaj vergli ter mnogo kervi prelili. Ali v boju se je začel razpor mej konjiki in pešci kerščanskimi; eni drugim so si jeli očitati pomanjkanje serčnosti ter sramotna imena si dajati. Da se izkaže, kateri so pogumniši, prisilijo naposled poveljnika svojega kralja jeruzalemskega, Janeza Brijenskega, da jih mora peljati zopet v boj. Ko so se oboroževali ter je sveti Francišek slišal, kaj namerjajo, zdihne globoko ter pravi tovarišu svojemu Iluminatu: „Gospod mi je razodel, da se ne bo dobro godilo kristijanom, ako gredo v boj denes. Ali, če povem to, me bodo imeli za norca, če molčim, si bom pa vest obtežil. Kaj se tebi zdi, kaj hočem storiti?“ Tovariš odgovori: „Brat, za to se ti nič ne meni, ako te ljudje krivo sodijo; saj ne bo zdaj vpervič, če te bodo za norca imeli. Ti skerbi za mirno vest pa se boj Boga bolj ko ljudi.“ Na te besede Francišek vstane in gre, svari kristijane ter jim napove, da bodo premagani, ako si upajo v boj. Ali oni mu zapro serca ter ne odjenjajo od namere svoje; besede Franciškove se jim zde sanjarije. 29. dan velikega serpana, ko je sonce grozovito pripekalo, se pomakne vsa vojska kerščanska na bojišče. Sovražnik se sperva vmika, da zvodi križanike na neko planjavo, kjer ni bilo vode, in kaker vidi, da mnogi že omagujejo od žeje in truda, tedaj se naenkrat oberne ter vdari na konjištvo desnega krila, katero od strani napade. To je bilo kmalu prederto in razkropljeno; pešci se nato izpuste v beg in boj se je končal z veliko izgubo in sramoto. Skoraj 6000 kristijanov je bilo pobitih in mnogo vjetih. Tako se je očitno pokazalo, da se ne bi bila smela zaničevati beseda ponižnega služabnika božjega.

Vender so po tem pobitju še nadalje oblegali kristijani mesto Damijato, katero so naposled, 5. listopada, tudi v oblast dobili. Mej tem časom, najberž kmalu po boju, ki je bil tako nesrečen za kristijane, je šel Francišek se spremljeavcem svojim, bratom Iluminatom naravnost k Meledinu, egiptovskemu ali babilonskemu*) sultanu, kateri je bil blizu tamkaj postavil šotorišče, da bi rešil Damijato. Ko so ju zagledali saraceni, ki so na straži stali, so mislili, da neseta kako sporočilo, ali da gresta, da se bosta kerščanski veri odpovedala. Gredo jima torej naproti, ter ju primejo in peljejo k sultanu. Mejpotoma niso ravno lepo ravnali ž njima, za-

*) Babilon se je imenovalo tedaj glavno mesto egiptovsko Kajira. Seveda to ni tisti Babilon, ki se pripoveduje o njem v starem testamentu.

sramovali so ju, topli in suvali. Ko sta pred sultana prišla, ga ponižno pozdravita in ta ju prijazno nasproti pozdravi. Nato vpraša, ali sta prišla ko poslanca ali pa, da bi se svoji veri odpovedala. Ona odgovorita, da se nočeta odpovedati veri, pač pa sta prišla ko poslanca božja, da mu naznanita zveličanje, ako hoče. „Ker v resnici ti poveva, da boš pogubljen, ako v svoji veri vmerješ, in zato sva prišla. Ako naju hočeš poslušati, bova pred naj bolj modrimi možmi tvoje dežele kratko in jasno dokazala, da boste vsi pogubljeni.“ Sultan odgovori, da ima silno učene može ko poglavarje in učitelje svoje vere in le ko bodo oni vpričo bo poslušal, kar mu imata povedati. Ta dva pravita: „To naju veseli; le pošlji ponje!“ Sultan jih reče poklicati in oni so prišli k šotoru njegovemu. Sultan jim pove, zakaj jih je dal poklicati, in kaj sta mu rekla ta dva. Oni pa odgovore: „Gospod in zapovednik! Ti si meč naše postave ter jo imaš braniti in varovati. V imenu Mahomeda, ki nam je dal postavo, ti zapovedujemo, da daj ob glavo deti ta dva. Zakaj mi nočemo ničesar slišati od tega, kar pravita, ker prepoveduje postava naša takim naukom verjeti. Zato ti tudi zapovedujemo, da ju imaš dati ob glavo deti.“ Po teh besedah se poslove in otidejo, in sultan in ta dva ostanejo sami. Sultan se jima približa z besedami: „Gospoda moja! Meni se je zapovedalo v imenu Mahomeda in postave, da naj vaju dam ob glavo deti, ker postava tako veli. Ali jaz bom storil postavi nasproti, ker bi vama slabo plačal, ker sta šla v nevarnost življenja, da bi kaj storila za moje dušno zveličanje.“ Sveti Frančišek je rekel tedaj mej drugim, kakor pripoveduje sv. Bonaventura: „Ako ne veš, ali bi veroval na Kristusa ter popustil postavo Mohamedovo, daj zapaliti velik ogenj in jaz hočem s tvojimi duhovniki v ogenj iti, da boš spoznal, katera vera je bolj gotova in sveta in ketere se je torej držati.“ Sultan pa je rekel: „Jaz ne vem, če bi šel kateri mojih duhovnikov v ogenj, da bi branil svojo vero, ali če bi hotel zato kakeršno koli terpljenje prevzeti.“ In Frančišek je odgovoril na to: „Ako mi obljubiš za se in za svoje ljudstvo, da se boste sprebnerili k veri na Kristusa, ako nepoškodovan pridem iz ognja, hočem iti sam v ogenj. Ako izgorim, naj se pripisuje mojim grehom; ako me pa obvaruje božja moč, potem spoznajte Kristusa ko moč in modrost božjo, ko pravega Boga in Gospoda ter zveličarja sveta!“ Sultan je odgovoril, da si ne upa sprejeti te ponudbe, ker se boji, da bi se mu ljudstvo ne vperlo. Dal pa je prinesti zlata, srebra in svilnate obleke veliko množino ter je velel bratoma naj si

vzameta kar in koliker hočeta. Obljubil jima je tudi mnogo zemlje in velika posestva, ako hočeta pri njemu ostati. Ona pa nista hotela sprejeti ničesar, ker mnogo bolj želita njegovega zveličanja kakor bogastvo njegovo; prosila sta le, ako jima hoče izkazati kako dobroto, da bi jima dal kaj jesti, ker bi drugači od slabosti ne mogla na pot, da se verneti. Da jima torej prinese jedi in pijače obilo. Po jedi vzameta slovo. Sultan se priporoči Frančišku rekoč: „Moli zame, da bi mi blagovolil Bog razodeti tisto postavo in vero, ki mu je najbolj dopadljiva.“ Potem ju veli spremiti varno in sè vso častjo nazaj v kerščansko šotorišče.

Tam je Frančišek le še malo časa ostal pridigaje križanikom zložnost in pokoro. Potem je romal v sveto deželo, ter je prišel nadalje v Antijohijo, glavno mesto dežele Sirije, in v černe gore, kjer je bil imeniten benediktinski samostan. Menihi tega samostana so sprejeli Frančiška z veliko častjo ter oddavši svoje posestvo patrijarhu Antijohijskemu za cerkev in vboge prestopili vsi v red manjših bratov, in po njih zgledu so storili potem tudi neketeri drugi samostani, tako da je v malo letih bila tam cvetoča frančiškanska okrajina, ki se je zderžala, dokler niso saraceni Sirije popolnoma potlačili in poteptali. Sploh apostoljstvo Frančiškovo na Jutrovem nikaker ni bilo nerodovitno, dasiravno ni spreobernal sultana in njegovega ljudstva, niti mogel pridobiti venca marterniškega. Jakep Vitrijski, škof Akonski in pozneje kardinal, ki je bil pri kerščanski vojski pred Damijato, pripoveduje v svoji zgodovini Zahoda v 38. poglavju: „Videli smo brata Frančiška, vstanovitelja reda manjših bratov, priprostega, neučenega moža, ali jako ljubeznjivega, ki ga ljubijo Bog in ljudje in visoko časti ves svet.“ In drugje piše ravno ta škof: „Gospod Rejmer, prijor od sv. Mihela, je stopil v red manjših bratov. Ta red se silno širi, zato ker tako natanko posnema obliko prvotne cerkve in življenje aposteljnov. Poglavar teh bratov se imenuje Frančišek, ter je tako ljubeznjiv mož, da ga vsi ljudje častijo, celo neverniki.“

Prav od tistega prvega časa so ostali frančiškani na Jutrovem ko priče katoliške resnice, varuhi groba zveličarjevega, branivci in hranivci vernih romarjev. In še dandanašnji izkazujejo obleki sv. Frančiška celo Turki spoštovanje in skoraj ljubezen.

Vernivši se na Laško je prehodil Frančišek mesta Padovo, Bergam, Brešjo, Kremono, Mantovo, pridigaje in samostane vstanojljaje svojim bratom. Kakor nekedaj Kristus po Judovski deželi tako je hodil po Laškem od kraja do kraja, delal čudeže ter ozna-

njal voljo božjo sè vso gorečnostjo in svetim pogumom. Saj je izpolnjeval tudi sam, kar je učil!—

V teku leta 1220 je prejel Francišek sporočilo o marterniški smerti pet svojih bratov, ki jih je bil poslal na Špansko in Maroško oznanjevat sveto vero. Južno Španijo so imeli namreč takrat mohamedanski Mavri v oblasti, Maroško pa je še dandanašnji mohamedansko cesarstvo na večerni strani severne Afrike. Sveti Francišek je poslal tjakaj šest bratov, Berarda, Petra, Otona, Adjuta, Akurzija in Vitala. Poslednji je bil vodnik in prednjik tega svetega poslanstva, pa je zbolel na Aragonskem ter je moral ostale same pustiti dalje izvolivši jim za predstojnika brata Berarda.

Ti so torej nadaljevali pot ter prišli v mesto Koimbro na Portugaljskem. Kraljica Uraka, žena kralja Aljfonza II., jih je sprejela tam kaker nebeške poslance; v mestu Alenkéru (Alenquer) pa so nekoliko počivali pri bratih svojih v samostanu, ki ga je vstanovil sveti Francišek, ko je bil na Španskem. Tukaj jim je svetovala kneginja Sanča, kralja portugaljskega sestra, da naj se oblečejo po verhu v svetovno obleko, ker bi jim drugači ne bilo mogoče priti v mohamedanske kraje, kamer so bili namenjeni.

Sevilja na južnem Španskem je bila prvo mesto pod mavrovsko oblastjo, kjer so se lotili pridigati sveti evangelij. Pred so tam skozi osem dni molili in pokoro delali skriti v hiši nekega kristijana. Nato so pustili tam svojo svetovno obleko, ter šli naravnost v mošejo ali tempelj mohamedanski, kjer so začeli z veliko gorečnostjo oznanjevati in hvaliti vero Kristusovo. Ali mohamedanci niso razumeli njih jezika in nenavadna obleka njihova se jim je zdelala smešna; mislili so, da so norci, ter so jih popodili iz mošeje. Ali to jih ni ostrašilo; še le pomnožilo je njih sveto gorečnost. Šli so k drugi še večji mošeji, kjer jih pa celo notri niso pustili temuč prav z gerdo so jih odpravili. Rekli so torej eden drugemu: „Spominimo se besed našega Gospoda Jezusa Kristusa: Ne boj se, mala čredica, ker se je dobro zdelo očetu vašemu dati vam kraljestvo. Pojdimo, pobijmo glavo, da bomo potlej tolikanj lažje premagali ude; pridigajmo serčno in veselo vero Kristusovo, kerst in odpušcanje grehov.“ In tako so šli v palačo poglavarja Mavrov v Sevilji, kjer so se imenovali poslance kralja kraljev ter oznanjevali Kristusa in krivičnost vere Mohamedove. Ko to sliši poglavar, se razjezi ter jih vkaže vun in k smerti peljati; vender jim prizanese na prošnjo sinu svojega ter jih da le v neki turen zapreti. Pa tudi tam še ne odnehajo. Z verha turna oznanjujejo besedo božjo

vsem, ki so prišli mimo po cesti. Knez jih da vreči zato v drugo globoko ječo. Čez pet dni pa jih vkaže zopet pripeljati pred se ter jim obeta milost in bogastvo, ako sprejmejo mohamedansko vero. Ali goreči spoznavavci odgovore na to: „Knez! Bog daj, da bi vi sami sebi milost izkazali. Storite z nami, kaker se vam prav zdi. V vaši moči je, da nam vzamete življenje. Ali mi smo zagotavljeni, da nas bo peljala smert v častitljivo in srečno nevmerjočnost.“ Ko vidi knez neomajljivo stanovitnost teh mož, jih pošlje po svetu svojega svetovavstva na Maroško, kaker so sami želeli. Tam so našli v glavnem mestu Maroku kraljeviča Petra, brata portugalskega kralja Alfonsa II., ki jih je sprejel z velikim spoštovanjem ter jih vabil, da naj si privoščijo nekoliko okrepčanja po tolikih težavah, ki so jih prestali. Vsi so bili namreč blede in suhi, da je bilo videti, kaker bi imeli samo kožo razpeto čez kosti; oči so jim bile vderte in rame sklonjene od nevtrudnega zatajevanja. Peter jih je prosil zlasti, naj krote svojo gorečnost ter previdno ravnajo, da jih ne bodo zopet preganjali kaker v Sevilji. Ali gdo more vstaviti jelena, ko v mogočnih skokih dirja, da bi se okrepčal pri čistem gorskem studencu? Gdo more v duši aposteljnovi pogasiti pekočo žejo po darovanju samega sebe in smerti za sveto vero? Saj je ljubezen močnejša od smerti! In tako so šli tudi ti slavni misijonarji drugo jutro vun ter so pridigali po cestah in ulicah, kjer je bilo kaj ljudi, vero Jezusa Kristusa.

Berard, ki je mej brati svojimi največ znal tamkajšnjega jezika, arabskega, se je bil spravil nekega dne na neki voz, da bi ž njega učil ljudstvo; kar pride mimo kralj, ki je šel po jutrovskejšegi obiskat grobe svojih dédov. Berard se zato ni vstavil, temuč je goreče nadalje govoril. Mislilo se je torej, da nori, in kralj je zapovedal, da naj se ti ljudje nazaj peljejo v kerščansko deželó. Kraljevič Peter jih je dal spremiti v Sevto, kjer so imeli na ladjo iti; ali izmuznili so se prebrisanosti svojih voditeljev ter se vernili v Marok, da so tam nadalje pridigali. Zdaj jih da kralj v ječo vreči, kjer niso dobili nič jesti; ali milost božja jih je redila od izno-traj in čez 20 dni so jih pustili proste, ker so bili v strahu, da ne bi bili Boga razžalili, ker so jih tako nevsmiljeno imeli zaperte; nenavadna suša je namreč bolezen širila po deželi in smert. Kristijani maroški pa so se bali, da bi jim tako čudovita gorečnost preganjanja ne nakopala, ter so jih dali zato stražiti v hiši kraljiča portugalskega in ta jih je vzel seboj celo na vojsko, ki jo je vodil v korist kralja maroškega proti nekim vpornim rodovom v no-

tranji Afriki. Vojska se je vernila zmagovita, ali nazaj grede je morala z veliko težavo skozi neko peščeno puščavo, kjer so vojaki od žeje vmirali, ker niso tri dni dobili nič vode. Tedaj je brat Bernard kaker nekedaj Mozes s palico sunil v tla in ta hip je začel izvirati obilen studenec. Okrepčali so se ljudje in živali, napolnili so tudi mehove, in ko so bili preskerbljeni z vodo, se je studenec zopet posušil. Vernivši se v Marok niso gledali nevstrašeni vitezi Kristusovi na nič več, temuč operti na božjo moč in češčenje, katero jim je izkazovalo ljudstvo, so pridigali pogumno celo vpricho kralja, ki so ga čakali po cestah, koder je imel priti. Ta zapove torej nemu svojih veljakov, Abozoida po imenu, naj jih dá vmoriti z najgrozovitišimi martrami. Ali mož je bil sam priča tistega čudeža v puščavi ter je hotel čakati priložnosti, da bi potolažil jezo kralju; zato jih je dal le v ječo vreči. Ječar pa je bil kerščanski odpadeneec ter je ravnal ž njimi silno gerdo in nevsmiljeno. Čez nekaj časa jih pokliče Abozoida pred se pa jih najde še bolj pogumne in brez straha, tako da jih naposled veli ločiti enega od drugega ter izročiti tridesetim rabeljnom. Ti so jim zvezali roke in noge, vlačili jih sè štrikom okoli vrata po tlaku, pretepali jih s toliko silo, da se jim je skoraj do droba videlo, valjali jih po razbiti steklenini in ostrem kamenju in zvečer so jim vlili ésiha in razbeljenega olja v kervaveče rane. Mej temi dolgimi in nevsmiljenimi martrami so blagoslavljali Boga in hvalili ga s pesenmi; le zavoljo kletvin nevernikov jih je bolelo serce ter je pomanjšano bilo popolno veselje njih duše. Ko so jih čez noč zopet vergli v ječo, je duh tolažbe prišel čez nje podpirat jih in pokrepčat. Straže pa so videle veliko luč, ki je prihajala z nebes ter je vboge brate vzdigovala tjakaj gori. In prestrašene so tekle blizu misleč, da so ušli, ali bratje so bili vsi v ječi, kjer so molili z veliko pobožnostjo. Nato jih je dal kralj zopet poklicati pred se in pripekljali so jih gole in vklenjene. „Torej vi ste tisti brezbožni, ki zaničujejo pravo vero, tisti nespametni, ki preklinjajo poslanca božjega?“ jim kliče naproti kralj. — „O kralj!“ odgovore, „mi ne zaničujemo prave vere; ravno nasproti smo pripravljene terpeti in vmreti zanjo. Ali vašo vero moramo zaničevati, kaker tudi hudobnega goljufa, ki jo je iznašel.“

Zadnji in najmogočniši pomoček zapeljivosti je mesenost in zlato. Kralj pokliče krasno opravljenih žensk nenavadne lepote ter pravi; „Ako sprejmete postavo Mahomedovo, jaz vam dam te ženske za soproge in poleg njih neizmerno bogastvo in mogočni

boste v mojem kraljestvu. Drugače vmerjete od meča“. — „Mi ne hrepenimo po vaših ženskah“, odgovore svetniki, „niti po vaših časteh; vse to bodi za vas, za nas bodi le Jezus Kristus. Dajte da bomo terpeli vsakoverstne martre, dajte da vmerjemo. Ko premišljujemo večno življenje, se nam zdi lahko vsako terpljenje.“ Pri teh besedah jim je ukala duša polna veselja in upanja. Kralj pa je potegnil sabljo ter jim zaporedoma sam razklal glave po sredi čela. Tako so doveršili daritev kervi in življenja svojega prvi marterniki Frančiškovega reda 16. dan meseca prosinca leta 1220.

Njih trupla so neverniki vlekli iz mesta in raztergali na kosce; kristijani pa so jih s častjo in skerbjo pobrali in Peter, kraljevič portugaljski, jih je dal slovesno vložiti v cerkvi reguliranih korarjev od svetega Križa v Koimbri.

Ko je sv. Frančišek izvedel o terpljenju in smerti svojih otrok, se je stresel od svetega veselja; zdelo se mu je, da mu je red s tem kervavim kerstom za zmirom posvečen, in z radostnimi solzami je zaklical: „Gotovo, s popolnim zanašanjem smem reči, da imam pet pravih manjših bratov!“ Nato se oberne proti sončnemu zahodu, kjer leži španska dežela, ter pozdravi samostan alenkerski, od koder so bili izešli k marterništvu, z besedami: „Sveta hiša, posvečena zemlja, ti si podala kralju nebeškemu pet lepo dišečih škerlatastih cvetov. O sveta hiša, naj vedno svetniki prebivajo v tebi!“ —

Drugo leto, 1221, se je odpravil na morje, da bi posnemal svete marternike maroške, Danijel, provincijal okrajine Kalabrije, sè šestimi brati, Samuelom, Donulom, Leonom, Hugolinom, Nikolajem in Angelom. Vstavili so se v nekem predmestju maroškega primorskega mesta Sevte, kjer so pridigali kerščanskim trgovcem iz Pize, Jenove in Marselje, ki niso smeli v mesto. Neko soboto pa, 2. dan vinotoka meseca, so se izpovedali in prejeli sveto obhajilo; zvečer so eden drugemu vmili noge, da bi posnemali Sinu božjega, ki je učencem pred terpljenjem noge vmil; drugo jutro potrosivši si glavo s pepelom vstopijo v mesto ter kličejo po cestah grede na glas: „Jezus Kristus je edini pravi Bog in ni ga zveličanja kaker v njemu“. Na to klicanje so jih prijeli in pred kneza mohamedanskega peljali. Njemu so se zdeli norci, ker so imeli lase obrite po meniški šegi in ker so s toliko silo in zapovedovalnostjo govorili; vendar pa jih je dal vreči v ječo, kjer se je prav nevsmiljeno ravnalo ž njimi.

Iz ječe so pisali kristijanom v predmestju sevtskem to le pismo:

„Blagoslovljen bodi Bog, Oče Jezusa Kristusa našega Gospoda, oče vsmiljenja in Bog vse tolažbe, ki nas po koncu derži v britkostih naših, in ki je odkazal Abrahamu ovna v germu, da naj mu ga daruje, Abrahamu, kateri je prejel pravico in ime prijatelja božjega, zato ker je šel iz svoje dežele ter je sem ter tja po svetu hodil poln zaupanja na Gospodovo povelje. Zato naj bo tiisti, ki je moder, norec, da bo moder; zakaj modrost tega sveta je norost pred Bogom. Nam je bilo rečeno: „Pojdite, pridigajte evangelij vsem stvarjem in učite, da služabnik nima biti veči od gospoda. In če vas preganjajo, pomislite, da sem bil tudi jaz preganjan“. In mi, tako majhini in nevredni služabniki, smo zapustili svojo deželo, smo prišli pridigat evangelij nevernim ljudstvom, enim vonj življenja, drugim vonj smerti. Pridigali smo tukaj pred kraljem in ljudstvom njegovim vero Jezusa Kristusa in vklenjeni smo v železje. Vender smo silno potolaženi v Gospodu našem Jezusu Kristusu in zaupamo, da bo sprejel življenje naše ko prijetno daritev“.

Sodnik Arbald jih pokliče pred svoj sodni stol. — „Odpovejte se Kristusu“, jim pravi, „in verujte v Mahomeda“. Spoznavavci odgovore: „Edini Bog je Jezus Kristus in zunaj njega ni zveličanja“. Nato jih ločijo ter skušajo vsakega posebej premotiti z obljubami in pretnjami; ali stanovitni so ostali. Danijel je govoril z ognjeno močjo; neki Maver ga vdari se sabljo po glavi, on pa, ne da bi se dal zbegati, odgovori: „Nesrečnež, pusti svojega prekletega Mahomeda, pa pojdi za Jezusom Kristusom“. Zdaj izreče Arbald sodbo, da naj se jim odseka glava. Ko so na večer nazaj prišli v svojo ječo, se verže ostalih šest bratov Danijelu k nogam ter pravijo se solzami radosti: „Zahvaljamo se Bogu in vam, oče, ker ste nas pripeljali do krone marterniške. Blagoslovite nas pa vmerjite. Boj bo kmalu končan in prejeli bomo večni mir.“ Danijel jih objame ljubeznjivo ter jih blagoslovi z besedami: „Veselimo se v Gospodu! glejte, praznik za nas prihaja; obdajajo nas angelji, nebesa so odperta, še danes bomo vsi prejeli marterniško krono“.

V svetem veselju so šli na morišče; človek bi bil mislil, da gredo na ženitvanje. Duše so se jim povzdignile v nebesa; trupla pa jim je neverna druhal raztergala grozovito ter se zasmehovanjem vlačila po mestu. Vender so pobožni marseljski tergovci zbrali, koliker so mogli, njih svetih ostankov, ki so bili preneseni potem na Špansko. —

Mislimo si, kolika je bila radost svetega Frančiška, ko je sli-

šal o smerti tudi teh junakov svete vere, ko je vedel, da ima dvanajst otrok v nebesih ovenčanih z marterniško krono!

Neizmerna lepota presvetega Serca Jezusovega.

6. Najdobrotljiviše Serce.

Mej naj lepše Jezusove podobe prištevam to-le. V sredi stoji nebeški Kralj veličastne postave, neizmerno prijaznega obraza in milega pogleda. Okrog njega je zbrano njegovo izvoljeno spremstvo. Pa kako spremstvo? Tako, kakeršnega nima noben drugi kralj. Navadni kralji in mogočniki zbirajo okrog sebe najbolj odlične može, slavne po bogastvu in učenosti, plemenite po rojstvu, imenitne po zgodovini itd. Okrog nebeškega kralja pa — glejte, kako genljivo — je zbrana truma naj nesrečniših. Čem betežniši je revež, tem bliže mu je; tu je prvi za kraljem, kateri sicer mej svetom velja za zadnjega.

Poglejte jih Jezusove ljubljence. Okrog njega so zbrani slepi, gluhi, kruljevi, mrtvoudni, obsedeni, pred katerimi vse beži, gobavi, katerih se sleherni boji, merlič iz groba, katerega grobni puh celo lastno sestro prestraši, sploh nadložni, kateri potrebujejo pomoči záse ali za druge.

Kralj se ozira po svojih zbranih; roke ima razperte, menda jim hoče naznaniti svoje kraljevo povelje. Čujte, kaj jim poreče? „Pridite k meni“, so njegove besede, „pridite k meni vsi, kateri ste obteženi in terpite, in jaz vas bom pokrepčal.“

Tisto hišo, kjer se pred pragom pogostoma zbirajo reveži, imenujemo dobro hišo; tistega človeka, do katerega imajo ljudje sploh zaupanje, zovemo dobrega človeka; tisto serce, ki ima sočutje z nesrečnimi in je pripravljeno povsod pomagati, kjer je pomoč potrebna in mogoča, imenujemo dobro serce. Ali nam je mogoče Jezusovo Serce v sredi nesrečnega pomoči prosečega človeštva drugače imenovati, kaker: naj boljše, naj dobrotljiviše Serce?

Kje pozna kedo tolikega dobrotnika, da bi celo povsod skerb-

no iskal in klical tacih, ki pomoči potrebujejo? Veliko se nam zdi — zelo veliko, če kedo pomoči prosečih ne odganja. In če bi se kje našel tako visokodušen dobronik, da bi res ponujal svoje darove: komu jih ponuja? Le nekterim, posebno odbranim, ki so njemu všeč.

Toda poglejte dobroto Jezusovega Serca.

Jezus Kristus hodi po svoji domači deželi od kraja do kraja ter povsod ponuja svoje nebeške darove. Zdaj pride v Jeruzalem in obiskovaje razne kraje po Judeji kliče: „Pridite k meni vsi, ki ste obteženi!“ potlej gre na Galilejsko in kliče od mesta do mesta, od terga do terga, od vasi do vasi: „Pridite vsi k meni, kateri terpite!“ Na to se poda v puščavo, tudi tam vabi: „Pridite k meni vsi, ki ste obteženi!“ Tudi tolikanj sovražene Samarije se ne izogne, in naj bolj oddaljenih krajev onstran Jordana, in takraj poleg morja ne pozabi — povsod vabi in kliče: „Pridite k meni vsi, kateri ste obteženi!“ Menda že ni prav nobenega kraja v njegovi domačiji, da bi ga saj enkrat ne bil obiskal in tako vsakemu Izraelcu posebej priliko dal, naj spozna njegov premili obraz in nikar ne presliši njegovega prijaznega vabila: „Pridite k meni vsi, kateri ste obteženi, in terpite, jaz vam bom olajšal!“

Ne rečem ravno, da je z besedo povsod tako klical, a to je pa prav gotovo, da je v njegovem božjem Sercu odmeval vedno ta prijazni klic. In ljudstvo še lože razumeva glas ljubečega serca, kakor besede obetajočega jezika. Od vsih strani se pričeneje procesije zaupljivih prosivcev; hribje in doline odmevajo glasne zahvale onih, ki so pri Jezusovem Sercu čudežno pomoč zadobili.

Oglejmo si jih nekoliko, kateri so, poslušajmo, kaj prosijo, prepričajno se, kaj prejemajo.

Najpred pristopi njegova ljubljena Mati; ne za se, ampak za revno družino prosi, katera je zastran povabljenih gostov v zadregi. Jezus stori prvi čudež, da pomaga in razveseli.

Ko je Marija pokazala, kako čudežno-dobro Serce ima njen Sin, jame se mu bližati vse brez razločka stanu in starosti. Tu vidimo male otročiče, take, ki še sami ne morejo priti k Jezusu, dobre matere jih prinesejo, — in Jezus jih ljubeznjivo objema in blagoslavlja. Tam že nekoliko večji otrok — dva najstletna deklica zboli, vmerje — Jezus pride, jo prime za roko in pokliče — zvenela rožica zopet povzdigne glavico, zopet se poverne mlado življenje. Tu sreča Jezus že bolj odraslega mladeniča, ki je bil že močna podpora materi vdovi, ali zdaj ga ne-

sejo v prezgodnji grob, — Jezus potolaži solzečo se mater: „Žena, nikar ne jokaj!“ dotakne se merliča, ga pokliče, in precej vstane ter zdrav in vesel gre spet z materjo nazaj v mesto. Tam zagleda bolj postavnega človeka, kateri je zadnjih 38 let v hudi bolezni preživel in ljubeznjivo mu reče: „Vstani, zadeni svojo posteljo in hodi!“ Zdaj čudovito ozdravi slepega berača, zdaj pomaga bolnemu hlapcu, za katerega je prosil dober gospodar, zdaj spet potolaži imenitnega gospoda kraljiča rekoč: „Pojdi, tvoj sin živi!“ Enkrat razveseli očeta, drugič mater, tretjič sestre, četrtič taščo itd. Enkrat ima priliko domačim pomagati n. pr. a posteljnem, da na viharnem morju ne potonejo, pri drugi priliki pa tujci, ajdje n. pr. kananejka pri njem zaželeno pomoč zadobé itd.

Jezusovo naj boljše Serce je pomagalo v naj različniših potrebah. V Kani na Galilejskem je primanjkovalo povabljenim svatom vina, Jezus jim je vodo v vino spremenil; v puščavi lačni poslušavci niso imeli kruha, Jezus jim je tisto malo kruhov in rib, kar jih je bilo dobiti v puščavi, tako čudežno pomnožil, da so bili vsi do ostajanja nasičeni, enkrat 5000, enkrat 4000; vbožni ribiči so celo noč ribe lovili, pa nič niso mogli vjeti, — Jezus jim preskerbi tak ribji lov, da so se mreže tergale; sveti Peter je bil terjan za tempeljski davek (za se in za Gospoda), Jezus mu velj, naj gre k vodi in prvi ribi, katero bo vjel, naj pogleda v žrelo in — šel je ter našel precej potrebni denar za oba. Prav posebno pa je brezštevlnim bolnikom v raznih boleznih čudežno pomoč delil. Neka žena je bila 18 let sključena in se nikakor ni mogla skloniti; ko jo Jezus v shodnici zagleda, jo pokliče k sebi in pravi: „Žena, rešena si od svoje bolezni. In je roke na njo položil in precej se je sklonila in je Boga častila (Luk. 13. 10—13). Bil je tudi mož, ki je imel vsušeno roko; Jezus mu je rekel: „Stegni svojo roko!“ In jo je stegnil in je bila zdrava, kakor óna. Da mi ne bo treba sploh znanih reči tu ponavljati, le s katekizmom na kratko omenim, da je ozdravljaj gluhe, slepe, mutaste, hrome, gobave, obsedene in vsakeršne bolnike ter celo mertve oživljaj. Toliko ljubezen je imel do bolnikov, da je sam hodil okrog, da ni bilo treba bolnikom k njemu hoditi ali pa jih daleč k njemu nositi. Sv. evangelij nam tako lepo pripoveduje: „Jezus je obhodil vso Galilejo.... in ozdravljaj vsako slabost in vsako bolezen mej ljudmi“ (Mat. 4. 23). Na drugem kraju: „Ko so ga ljudje spoznali, so poslali po vsi tisti strani, in so mu pri-

peljali vse bolehné, in so ga prosili, da naj se le roba njegovega oblačila dotaknejo, in katerikoli so se ga dotaknili, so bili ozdravljeni“ (Mat. 14, 35. 36). In spet: „Prišlo je k njemu veliko množic, katere so seboj imele mutaste, kruljeve, hrome in veliko drugih; in so jih pokladali k njegovim nogam in jih je ozdravil (Mat. 15, 30). Še takrat, ko je zadnjikrat prišel v Jeruzalem, so mu prinesli „bolnikov od vsih strani, in vse je ozdravil.“ On je večkrat naprej vedel, da mu bodo bolniki nehvaležni, ali da ga bodo farizeji zaničevali, pred sodbo tožili itd., pa vendar se ni dal premagati in jim je pomagal brez odlašanja.

O naj večí dobroti, do grešnikov namreč, je bilo že zadnjič obširno obravnavano. Kako neizmerno dobrotljivo je bilo Serce Jezusovo! Sv. pismo nam to neslišano dobrotljivost na kratko povzame v teh le besedah: „Jesus je hodil okrog in dobrote skazoval“. Sicer pa nam je ravno ta prelepa lastnost Jezusovega Serca naj obširniše popisana, tedaj nam mora biti tudi naj bolj poznana. Ako bi Jezusovo Serce ne bilo tako neskončno dobrotljivo, bi bil tudi sv. evangelij — popis Jezusovega življenja — več kaker za polovico krajši.

Zdaj pa še za nas kaj v prevdarek in spodbudo.

Jezusovo Serce se mora gotovo naj dobrotljiviše imenovati, če se le na to oziramo, kar je storilo posebej judovskemu ljudstvu. Kako veličastno se nam pa še le zasveti njegova radodarnost, če prevdarimo vse, kar je iz nebes prineslo in darovalo za celi svet, kar je tudi dalo slehernemu izmejnasa in kar še slehernemu neprenehoma daje ali vsaj ponuja!

Svoj nebeški nauk je za nas oznanjevalo, svoj sveti zgled nebeških čednosti je za nas kazalo, čudeže tudi zarad nas delalo, svoje molitve dolge in goreče je za nas opravljalo, za nas je težka dela izverševalo in vroči pot potilo, za nas je svoj ostri post darovalo, za nas solze pretakalo, za nas je smertne britkosti terpelo, za nas kri prelivalo, za nas bilo prebodeno, za nas je vstanovilo sveto cerkev in nam je takorekoč ključé izročilo do vseh njenih zakladov. Kar je namreč Jesus za vse storil in daroval, to je za vsacega posebej storil in daroval. In tudi slehernemu izmejnasa bi morala biti vedno v spominu in na jeziku prelepa beseda sv. Pavla: „Mene je ljubil in za mene se je daroval“!

Oh, radodarnost Jezusovega Serca je tako daleč šla, da se je v zakramentu presvetega Rešnega Telesa samega sebe darovalo

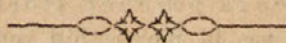
vsemu svetu. Tu ti daje svoje človeštvo z vsem, kar si je zaslužilo v življenji; tu ti daje svoje božanstvo sè vsim veličastvom; tu se ti daje božje-človeško Serce in presveta kri, ki se je po njem pretakala. Vse to ti Jezus daruje. Kar se ti pa daruje, to je tvoje. Po vsej pravici smeš tedaj reči: To Serce je moje, ta kri je moja, to celo presveto telo je moje. Jezus sam ti je daroval rekoč: To je moje telo, to je moja kri; vzemite, o le vzemite vsi, in jejte in pijte!

O kajne, da nam ni treba zavidati nekdanjih Judov, ki so Jezusa mej seboj imeli! Tam je hodil od kraja do kraja, da je povsod dobrote delil. Pri nas pa je že povsod pričujoč; že stanuje po dnevi in po noči v vsaki deželi, v vsakem mestu, v vsaki farni cerkvi. Vsak ga lahko dobi v njegovem stalnem domovanju v tabernakeljnu. In če gre na tuje, v druge kraje, kjer nikoger ne pozna, tudi tam lahko dobi svojega Zveličarja. Ali ni to nezrekljivo radodarna ljubezen — nedopovedljivo dobrotljivo Serce, ki po celem svetu ponuja svoje nebeške dari rekoč: Pridite k meni vsi, ki ste obteženi in terpite, jaz vam bom olajšal?! Ali se ne bomo zaupljivo bližali temu nevsahljivemu studentu božje milosti, kjer je bilo že milijon in milijon žalostnih serc potolaženih in oveljenih, ki so se približali v dušnih in telesnih potrebah!

Ko smo bili še majhini so nas dobri stariši učili, da moramo sprejeti, kadar nam kak dobrotnik kaj v dar ponuja, češ, da bi bilo zelo gerdo in nevljudno, če se ponujan dar noče sprejeti. Oh kako grozovito nespodobno in žaljivo je še le to, če ti naj boljše Serce vsemogočnega Boga ponuja svoje nebeške darove, ti pa se proč obračaš in ne maraš za nje! Kmalu kmalu bo prišel čas, ko se boš zelo kesal, da nisi hotel, pa bo — prepozno.

*

Sladko Serce mojega Jezusa, daj, da te čedalje bolj in bolj ljubim! (300 dni odpustka vsak krat, Pij IX, 26. nov. 1876).

Novi svetniki.

3. Sveti Benedikt Jožef Laber.

§. 5.

V Rimu.

Po mnogem popotovanju pride Laber mesec malega travna 1774 v Rim. Tedaj si je poiskal stanovanje primerno vboštvu svojemu in zatajevanju. To je bila mokrotna luknja pod stopnjicami neke hiše na bregu Monte-Kavallo. Benedikt si jo je izvolil zlasti zato, ker je od tam lahko gledal prelepo štatio Matere Božje na Kvirinalu, kaker je sploh vsem podobam Marijinim v Rimu posebno češčenje izkazoval. Vender je prenočil dostikrat tudi pri kakih cerkvenih vratih ali na drugih po svetnikih in marternikih imenitnih krajih, zlasti rad v razvalinah tako imenovanega Koloseja. V tem starorimskem gledališču je namreč silno mnogo prvih kristijanov marterniško smert storilo; tudi zato je bil Benediktu ta kraj posebno ljub, ker okoli sploh le vbogi ljudje prebivajo. Pa to ni misliti, da bi se bil v koloseju ali kjer koli drugod dolgemu počitku prepuščal; veči del noči je premolil.

Eno mej mnogimi iznajdenji kerščanske ljubezni v Rimu je tako imenovano „evangelijsko djanje,“ ki ima vbožcem prinašati pomoč duhovno in telesno. Po svetu nekega duhovnika, Štuterja po imenu, se je vdeleževal Benedikt duhovnih vaj tega djanja z veliko zbranostjo, podoben pri opominjanju zamaknjenemu, keterega duh v nebesih biva. Miloščine pa, ki se mu je ponujala, dasiravno tako vbog, vender ni hotel sprejeti.

Poleg „evangelijskega djanja“ se je vdeleževal tudi mestnega misijona, ki se opravlja skozi celo leto v raznih cerkvah rimskih. Koliker bolj se je seznanil sè svetim mestom, v toliko več cerkev in kapel je hodil. Tako je prišlo, da ga je če dalje več ljudi opazovalo. Nepopisne vmazane cunje, ki jih je imel na sebi, zmeršena erdeča brada in merčes, ki ga je bil poln, to se je sicer vsem gujusilo; ali pri tem se je svetilo nad njim nekaj nadzemeljskega, svetnikom lastnega, kar je povsod čudenje budilo. Zavoljo te nadzemeljske posebnosti v njegovem obrazu ga je želel neki francoski malar pred sabo imeti celo, da bi po njem malal Kristusovo obličje, dasiravno je njegov plošnjati nos in naprej vpogunjeno čelo malo

se vjemalo sè znanimi posvečenimi potezami podob Kristusovih. Ko je slišal Benedikt, da gre za pobožno podobo, se je tudi vdal naposled k veči časti Božji.

V resnici, gdor je Benedikta enkrat videl, težko se je zderžal, da bi ga ne bil več iskal. Tako se je godilo mej drugimi neki ženi, Dominika Bravi po imenu. Njej se je posrečilo z raznimi zvijačami, da ga je pripravila včasi, da je sprejel kaj malega za okrepčanje. Nekega dne mu je prinesla pomaranč. On je vzel eno ter jo jedel z olupkom. Žena pravi, naj nikar tako, to mu ne bo storilo dobro. Benedikt pa pravi nasproti, da mu je želodec vajen grenkobe.

Navadno obedo so mu bile suhe skorje kruha in odpadki, ki jih je pobiral po cestah ali pri vodenjakih. Kaj boljšega si ni privoščil; miloščino, ki se mu je dala, je razdelil navadno drugim beračem. Nekega dne ga je človek, ki je mimo šel, zato tepel s palico, ker je mislil, da je iz zaničevanja drugemu dal, kar mu je bil podelil. Benedikt pa je tepel tako ponižanje z največim veseljem v sercu. Sploh mu je bilo zaničevanje in zasramovanje ljubo ter pomoček nagnjenje njegovo si pridobiti. Neki jezuit se je večkrat čudil njegovim pobožnim vajam; želel je zato, da bi bil prijatelj njegov ter mu je s posebno priljudnostjo večkrat dal kako miloščino. Ko to opazi Benedikt, se mu vmika. Brat, ki je slutil, zakaj, kaže nadalje po vnanjem nekako zaničevanje in zdaj je mogel začeti ž njim kratek pogovor, keterega se svetnik nič več ni branil. Ko je hodil po mestu, so ga malopridni ljudje dostikrat zasramovali in z blatom lučali, on pa je šel v svoj pot, kaker bi nič ne bilo. Nekega dne se ga je lotilo kakih dvanajst potepencev ter so ga pretepali, za brado in za lase semtertja vlačili in pljuvali mu v oči in v usta, on pa ni kazal nepoterpežljivosti ali nevolje. Pater Gambrini, ki je bil dolgo časa izpovednik njegov, ga popraša enkrat pod pokorščino o vsem tem preganjaju ter sili, da bi šel najporedniše tožit, mu bo že on pomagal. Ali svetnik pravi le, da ni vredno truda, ter mu razloži notranje veselje, katero čuti, ko ga zaničujejo in zasramujejo. Zdelo se mu je tudi, da se to popolnoma po pravici godi zavoljo grehov in nehvaležnosti njegove proti Bogu.

Celo po sili tako rekoč je hotel biti zasramovan in zaničevan. Skoraj golih nog hode okrog je dostikrat za pasom nosil obešene nogavice, ki mu jih je gdo podaril. Veselilo ga je, ako so se ljudje vmikali pred njim zavoljo vmazanih cap, ki jih je imel na se-

bi, in merčesa, ki ga je pokrival kakor živa spokorna srajca. On je ljubil te ostudne živali; skerbno je pobral vsako, ki mu je htela ujeti, ter jo nazaj del v rokav.

Da bi pokoril še drugači svoje telo, je hodil na sonce, kjer je najbolj žgalo. Ravno tako malo se je vmikal mrazu in dežju. Ko je bila enkrat huda zima, pa je on gologlav hodil po mestu, mu podari neka žena gorko volneno kapo; ali drugo jutro je bil že spet gologlav, ker je bil dal kapo nekemu drugemu beraču. Ko ga je videl v takem mrazu neki črevljar v silno razterganih črevljih, mu hoče podariti nove, ali Benedikt se zahvali milo se nasmehljaje ter gre mimo.

Pa tudi dušno terpljenje je Bog čezenj pošiljal. Najprej so ga napadale skozi dalj časa najhujše izkušnjave zoper čistost, dasiravno je skerbno stražil ušesa, ostro pazil na oči ter nigdar ni gledal ženski v obličje, dasiravno se je sploh tako grozovito zatajeval. Ali premagal je te izkušnjave tako, da je po izpričevanju tistih, ki so ga najbolj poznali, do smerti ohranil kerstno nedolžnost. Berž ko je zapazil izkušnjavo, se je zatekel k molitvi, k premišljevanju zapovedi Božjih in zlasti k premišljevanju britkega terpljenja zveličarjevega. V poznejših letih je zadostoval pogled na križec, ki ga je nosil pri sebi, da so nečiste izkušnjave v trenutku nehale.

Lotila se ga je bila za nekaj časa tudi grozovita dušna suhota. Ali vdal se je v voljo božjo ter je ostal stanoviten v molitvi, dasiravno ni našel v njej nobene tolažbe. Hudič mu je izkušal celo upanje vzeti s pregovarjanjem, da ni v bukvah življenja, ker ni vreden. V tej sili je Benedikt vsak dan pogostoma prosil Boga: „Gospod, pomnoži in krepčaj mi upanje do poslednjega zdihljaja!“

Izkušnja je bila težka, ali prestal jo je zmagovito. Bog mu je dal zopet tako obilo milosti in tako čudovito razsvitljenje, da je rekel Gambrini, izpovednik njegov, da bi bil mogel sam biti učenee svojega izpovedovanca. Od zdaj nadalje je vžival popoln, nekalkjen notranji mir. Neki poznejši njegov izpovednik pravi: „Jaz ga nisem videl nigdar v nobenem nepokoju; izkušnjav je bil prost, notranji mir, ki ga je vžival, je bila posebna milost, sad in plačilo njegove zvestobe in resnobe v najgroznejšem zatajevanju, katero je izverševal celo življenje“.

Od leta 1777 je Benedikt stanovitno prebival v Rimu, samo v Loret je še romal vsako leto. V Rimu je obiskoval pridno vsa svetišča; ni ga bilo kerščanskega spominika ali sloveče relikvije,

kjer ne bi bil molil. Vedno je bil zraven pri štirideseturnem izpostavljenju svetega rešnega telesa, tako da je dobil ime „berač stiridesetih ur.“ Za premišljevanje pa je iskal zlasti prazne in zapuščene cerkve, kjer ga ni nihče motil, ko je v ljubezni zdihovaje govoril sè svojim Bogom in v svetem zamaknjenju ga vžival.

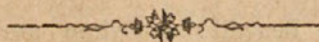
Mej molitvijo duhovnih ur in pobožnim branjem je zdaj pa zdaj odložil bukve, da je premislil in k sercu si vzal, kar je bral, ter božji milosti čas dal, da je delala v njegovem sercu. Tedaj je deržal roke čez persi na križ položene in oči na pol zaperte; odperl jih je le, ko je pogledal na tabernakelj.

Molil je skoraj cel dan in večinoma tudi po noči; zlasti je ob štirideseturni molitvi iskušal dobiti dovoljenje, da je smel celo noč preklečati pred svetim rešnim telesom.

Jedel je le enkrat na dan kaj malega, o postnih dneh zvečer; postil pa se je navadno vsaki teden tri dni. To in ostalo zatajevanje mu je zdelalo vbogo telo, da je bilo kaker senca. Leta 1779 po navadnem romanju k Materi Božji v Loret so mu noge zatele, ter je le s težavo mogel še hoditi. Sprejeli so ga tedaj v hospic pri svetem Martinu, ki je bil v zvezi z „evangelijским djanjem“ in po skerbni postrežbi je ozdravel v enem mesecu. Izprosil si je pa, da bi smel še zanaprej je prihajati čez noč, kar se mu je rado dovolilo.

Benedikt je bil potem pravi zgled vestnega deržanja hišnega reda. Zvečer je bil vedno o pravem času na svojem mestu. Pri svoji postelji je navadno nadalje molil; včasi pa je tudi poslušal, kar so se drugi menili ter sam kaj povedal, ako se je o pobožnih rečeh govorilo; ako je kaj napačnega slišal, je pa z ljubeznijo in prizanesljivostjo, včasih tudi ostro svaril, in navadno ne brez uspeha. „Ah,“ tako je rekel enkrat, „mislimo vender na britko terpljenje Jezusa Kristusa!“ ter je obernil pogovor na druge reči. Pri tem je v terpljenju in težavah z nevtrudno ljubeznijo stregel vsem, in kar je vzal skozi dan miloščine, ki je zavoljo zatajevanja sam ni potreboval vse, je razdelil tovarišem.

Po skupni večerni molitvi je on nadaljeval sveto premišljevanje in še le ko so bile vgasnjene vse luči, je šel k počitku, pa je bolj slonel na svoji postelji kaker ležal na nji.

Življenje brata Junipera.

10. poglavje.

Kako je brat Juniper enkrat za štirinajst dni jedi skuhal bratom.

Ko je bil nekedaj brat Juniper v nekem majhinem samostanu bratovskem, so imeli iz nekega opravičenega vzroka vsi bratje vunkaj iti, in sam brat Juniper je doma ostal. Gvardijan mu pravi: „Brat Juniper, mi gremo vsi vun, in zato skerbi, da boš imel, keder se vernemo, kaj malega kuhanega za okrepčanje bratom“. Brat Juniper odgovori: „Prav rad, le pustite mene skerbeti“. Ko so tedaj vsi bratje, kaker rečenc, odešli, pravi brat Juniper: „Kako nepotrebna skerb je to, da mora en brat izgubljen biti v kuhinji in zaderžan od sleherne molitve! Gotovo, ker sem jaz ostal, da bom kuhal ta pot, jaz bom pripravil toliko, da bodo vsi bratje dovolj imeli za štirinajst dni, in ke bi jih še več bilo“. In tako gre ves skerban po tistem kraju in dobi nekoliko velikih lonca za kuhati in preskerbi mesa presnega in prekajenega, kúretine, jaje in zelenjave, in dobi derv dosti ter dene k ognju vse to, namreč kúretino s perjem vred, jajca z lupinami in tako vse druge reči. Ko so se bratje vernili v samostan, gre eden, ki je dobro poznal priproščino brata Junipera, v kuhinjo in vidi toliko in tako velikih lonca pri ognju, neizmernem, in sede in s čujenjem gleda in nič ne reče, in opažuje s kako marljivostjo kuha brat Juniper. Ker je bil ogenj silno velik, ter mu ni mogel lahko blizu, da bi pene posnel, vzame eno desko, pa si jo priveže s konopom na život dobro natesnoma, in potem skače tako od enega lonca do drugega, da je bilo veselje. Ko je videl oni brat vse to v veliko svoje razveseljevanje, gre vun iz kuhinje in najde te druge brate, pa pravi: „Jaz vam povem, da ima brat Juniper svatbo“. Bratje so mislili, da se šali. In brat Juniper odstavi tiste lonce od ognja in reče zvoniti k obedu. In bratje gredo k mizi in zdaj pride v obednico s tistimi jedmi ves erdeč od truda in od vročine ognja, in pravi bratom: „Le dobro jejte, potem pojdemo pa molit in nihče naj ne misli v tem času na kuhanje, ker sem danes toliko skuhal, da bom imel zadosti za več ko štirinajst dni.“ Pa postavi tisto svojo kuharijo pred brate na mizo, in ni je v celi rimski deželi tako lačne svinje,

da bi jo bila jedla. Brat Juniper hvali to svoje kuhanje, da bi ga kaj spečal, in že vidi, da drugi bratje nočejo jesti, ter pravi: „Dajte no, ta-le kúretina vam bo okrepčala možgani, in ta juha vam bo ohranila telo sveže, ker je tako dobra“. In bratje so polni čudenja in spoštovanja stermeli ter premišljevali priproščino in pobožnost brata Junipera; gvardijan pa nejevoljen zavoljo tolike nespameti in tolike potrate živeža, posvari brata Junipera zelo ostro. Nato brat Juniper takoj poklekne pred gvardijana na tla ter se ponižno obtoži pred njim in vsemi brati, rekoč: „Jaz sem en silno zloben človek; ta in ta je to pregreho storil, pa so mu zavoljo nje oči iztekli, pa jaz sem bil dosti bolj vreden, kakor on; tega in tega so obesili zavoljo njegovih pregreh, pa jaz to zaslužim dosti bolj zavoljo svojega hudobnega počenjanja, in zdaj sem še pokvaril toliko dobrega, ki je bilo božje in reda“. In tako v žalost vtopljen je odešel ter se tisti dan ni prikazal, kjer bi bil kateri brat. Gvardijan pa je rekel: „Predragi bratje moji, jaz bi hotel da bi ta brat vsaki dan toliko živeža pokvaril, ako bi ga imeli, samo da bi imeli njegovo spodbujenje, zakaj velika priproščina in ljubezen ga je pripravila, da je to storil“.

11. poglavje.

Kako je brat Juniper enkrat šel v Asiz za svoje ponižanje.

Nekedaj je bil brat Juniper v spoletanski dolini, in ko je slišal, da je v Asizu neka velika svečanost, in da mnogo ljudstva tja gre z veliko pobožnostjo, se mu je želja zbudila, da bi tudi on k tej svečanosti šel, in poslušaj, kako! Brat Juniper se je slekel in v samih sviticah grede skozi Spoleto po sredi mesta pride v samostan. Bratje so bili hudi in razserjeni, ter so ga močno grajali, in neumnega imenovali in norca, ki red sv. Frančiška sramoti, in kakor norca so ga hotli vkleniti. In general, ki je bil takrat v samostanu, veli poklicati vse brate in brata Junipera ter ga pred vsem samostanom terdo in ostro graja. In pomnogih besedah tako pravi po oblasti svoji bratu Juniperu: „Tvoj pregrešek je tak in tolik, da nevem, kako primerno pokoro bi ti naložil“. Brat Juniper pa odgovori ko človek, katerega je veselilo lastno ponižanje: „Oče, ti bom pa jaz povedal: da ravno takó, kakor sem prišel lesem, za pokoro tudi nazaj grem noter do tamkaj, od koder sem se odpravil, da sem prišel lesem k tej svečanosti“.

12. poglavje.

Kako se je brat Juniper zameknil mej sveto mašo.

Ko je bil nekedaj brat Juniper pri sveti maši z veliko pobožnostjo, se je zameknil v povzdignjenju svojega duha, in skozi dolgo časa. In pustili so ga tam v celici daleč od drugih bratov, in ko se je predramil začne govoriti z veliko pobožnostjo: „O bratje moji, gdo je pač v tem življenju tolikanj plemeniten, da ne bi nesel radovoljno koš gnoja po vsem svetu, ke bi se mu dala hiša polna zlata?“ In pravi: „Ah, zakaj pač nočemo mi terpeti malo osramočenja, da bi mogli dobiti večno življenje?“

Drobtinice.

P i s m o i z A s i z a.

Častiti bravci, ki so kaj darovali za spominik svetega Frančiška v Asizu, bodo morebiti radi brali zahvalno pismo za znesek, ki smo ga meseca svečana poslali dotičnemu odboru. Tako-le slove prosto poslovenjeno:

Asiz 13. sušca 1882.

M n o g o č a s t i t i O č e !

Priserčno se Vam zahvaljujemo v imenu odbora za darilo 115 lir, nabrano od pobožnih otrok in častivcev našega svetega očaka.

Veselimo se, ker po vertih svetega Frančiška ne manjka cvetja, ki puhti čisto dišavo serafinskih čednosti njegovih, in hvala Bogu! to cvetje se krepko derži v vseh viharjih dvojbe in malomarnosti. Stoletnica, ki se mu ima obhajati na čast, bo izprosila blagoslovov čez vse, ki so s priterganjem darovali svoj dar za spominik, ki se mu bo postavil.

Prejeli smo z veseljem Vaš časopis, ki ga bomo, dasiravno ga ne moremo umeti zaradi neznanja jezika, v katerem je pisan, vendar skerbno shranili v našem arhivu, mlajšim v dokaz velike prijaznosti častitega in zaslužnega ravnateljstva Cvetja z vertov sv. Frančiška.

Prosimo sprejmite blagovoljno poklon odbora in blagoslov

našega vikšega pastirja, mej tem ko podpisani sè spoštljivostjo in češčenjem zagotavlja, da je

Vašega Očánstva

Častitemu ravnateljstvu
Cvetja z vertov sv. Frančiška
Kostanjevica.

najvdaniši služabnik
ANDREJ KANONIK ULLI,
generalni vikar,
podpredsednik odbora.

Po poslednjem izkazu v časopisu „*Settimo Centenario*“ se je nabralo za spominik sv. Frančiška do srede meseca malega travna 13,948 laških lir, to je nekako 6,276 goljdinarjev našega denarja. Kaker povsod, kjer je treba obile pomoči, nahajamo mej darovavci tudi našega presvitlega cesarja Frančiška Jožefa, ki so darovali 500 lir. Mej drugimi imenitnimi darovavci je prvi knez Orsini iz Rima, ki je podaril 1000 lir, potem sloveči spreobernjenec lord Rájpen (Ripon), namestni kralj angleške Indije, ki je poslal iz Simle v himalajskih gorah 250 lir, in grof Šambord, postavni naslednik kraljev francoskih, ki je poslal iz Gorice 100 lir. Ostalo so skoraj vse le majhini darovi nepremožnih ljudi, katerih je največ nabral časopis laških kapucinov „*Annali Francescani*.“

Ker pa ves ta denar še do polovice ne zadostuje za vse iztroške, ki bodo potrebni, prosijo škof asiški lepo, da bi se še dalje nabiralo ter bi jih zlasti tretji red svetega Frančiška ne pustil v zadregi, da bi morali na dolgu ostajati za spominik tolikega dobrotnika človeštva. Nekaj malega se je, kar smo zadnji v gori postavljenem pismu omenjen znesek odposlali, tudi pri nas še nabralo. Prav veselilo nas pa bo, ako častivci svetega Frančiška po zmožnosti še kaj pošljejo. Bog jim bo gotovo obilo povernil in poplačal, kar koli si pritergajo na čast velikemu svetniku, ki je tako posebno ljubeznjiva podoba njegovega Sinu edinorojenega.

Sveta gora Verna in svitli cesar Frančišek Jožef.

Ko se je tiskal poslednji zvezek „Cvetja“, smo mislili, kaker je rečeno na strani 149., da je laška vlada le florentinskemu mestnemu zboru za ljubo sveto goro Verno pustila frančiškanom, dasi bi jo bila silno rada vgrabila. Ali zadnji snopič nemškega lista „*St. Francisci-Gloecklein*“ nam je prinesel drugo poročilo, ki mora

z dvojnimi veseljem navdati vsakega katoliškega Avstrijanca: naš svitli cesar namreč so rešili sveto goro Verno!

Ko je bila lanskega leta že največa nevarnost, da bo Florencija, ki se je potegovala za sveto goro, izgubila pravdo, so se obrnili namreč prečastiti generalni minister frančiškanski na Dunaj ter prosili mogočne pomoči presvitlega našega cesarja, kateri so precej odgovorili, da se ni treba nič bati, ker bodo že vedeli, kako naj se ta reč prav vkrene in vravna. Pozneje pa se je izvedelo, da so cesar pisali laškemu kralju, da želijo oni kupiti goro Verno, naj stane, kar hoče. Laški kralj pa, ko je slišal, kaj je namen cesarjev, neki da je odgovoril, naj nič ne skerbi njih veličanstvo, gora Verna se ne bo jemala frančiškanom.

Pomoč zoper skušnjave.

Najsi mladenič ali dekle svet z najsvetejšim namenom zapusti, da stopi v redovni stan, vendar se mnogokrat pripeti, da ga nadlegujejo in strašijo v času novicijata, ali leta poskušnje, dvojbe, imali res pravi poklic ali ne. Peklenski skušnjavec se namreč vedno vriva ter budi lažnjive pomiselke, na priliko: „Takega življenja ne boš mogel nikaker prestajati; boljši je, da se verneš mej svet, kjer si se vstanu zveličati ravno tako lahko, kaker tukaj.“ — Previdni predstojniki, ki dobro poznajo zvijače starega peklenkega sovražnika, večkrat novince povprašujejo, kakšne skušnjave jih nadlegujejo. Tako se je zgodilo tudi pred nekolikim časom, da pride opat nekega samostana k nekemu novincu, čiger leto poskušnje se je že koncu bližalo, ter mu zopet stavi navadno vprašanje; ta mu je pa kratko in pohlevno odgovoril: „Prečastiti gospod! kako bi mogel imeti kakšno skušnjava, ker od samega dela cel dan ne vem, kje glavom! — Dobro si zapomni, dragi bravec: delo in opravilo varuje skušnjav.“

Tolažba v Jezusovih ranah.

Ako se čutiš osamljenega in zapuščenega, in se ti zdi, da nobeden na te ne misli, ozri se na sveto rano desne roke; tam je škerlatasti pečat, ki je ves v plamenu, in v njem beri: „Jaz mislim na te! Na svojo roko sem te zapisal.“

Ako si vbog in bolan, ozri se na sveto rano leve roke; v tej

škerlatasti roži stoje tolažljive besede: „Jaz skerbim za te!
Na me zaupaj!“

Ako ti nemir dela dušna revščina, strah in dvojba, ozri se na sveto rano desne noge; glej, v tem škerlatastem nageljnu bereš: „Jaz te vodim!“

Ob času zunanjega preganjanja ali pa notranje skušnjave te potolaži škerlatasti žlahtni kamen rubin, čiger blišč nigdar ne zginе, se nigdar ne preminja; le ozri se tje na sveto rano leve noge; tam bereš: „Jaz te varujem!“

Ako te ne morejo terpeti, ako nihče na te ne gleda, ako so vsi merzli in brez sočutja s teboj, nikar ne bodi otožen in nemiren, ozri se tje na škerlatasti grozd svete stranske rane Jezusove, tvoje križane ljubezni, in beri, kar je tam zapisano s plamenečimi čerkami: „Jaz te ljubim!“ Z večno ljubeznijo te ljubim, zato rej sem se te vsmilil in te na se vlečem z vezjo ljubezni“.

Jezus misli na te! Jezus skerbi za te! Jezus te vodi!
Jezus te varuje! Jezus te ljubi! „V rane presvete njegove se skrij, — Pa britke grenkosti več za te je ni“.

Priporočilo.

V pobožno molitev se priporočajo rajni:

Č. P. Emilij Kraševc, gvardijan v Jastrebarski;

Tretjerednik goriške skupščine brat Ludovik (Alojzij)
Marušič iz Opačjega sela.

Popolni odpustek

morejo dobiti meseca rožnega cveta:

1. vsi verni katoličani v kapucinskih cerkvah 13. in 16., v frančiškanskih tudi 19.;

2. tretjeredniki v kateri koli cerkvi razen teh dni tudi 2., 12., 21., 27.; vesoljno odvezo pa 16., 21. in 29.

II. leto.

V Gorici, mali serpan 1882.

7. zvezek.

Častimo sv. Cirila in Metoda!

*Ut omnes catholici sint, non ut
omnes latini fiant, est necessarium.*
Benedikt XIV.

Leto dni je, kar so se zbirale obile množice slovenskih romarjev v Rimu, da se zahvalijo svetemu očetu Leonu XIII. za novo čast, ki so jo določili aposteljoma našima Cirilu in Metodu ter za ljubezen in skerb očetovsko, ki so jo razodeli s tem Slovenom. Mislimo, da ne bo neprimerno, ako spregovorimo o prvi obletnici tako veselega dogodka nekoliko besed o najposebniši zaslugi imenovanih slavni svetnikov, zaslugi, ki so jo tudi Leon XIII. priznali in posebno povdarili v častitljivi svoji okrožnici, ki se pa pri nas vendar le žalibog še zmirom premalo ceni, ker premalo pozna ali celo ne ume. In vendar sv. Cirila in Metoda ne moremo častiti, kakor bi bili dolžni, ako zaničujemo dragoceni njihov dar, pravico, ki sta nam jo pridobila s tolikim trudom, v britkostih in nevarnostih, sovražena in preganjana od starega nasprotnika slovenskega rodu — pravico do službe božje v domačem jeziku. Vsaj nekoliko bi ob tej priliki radi pripomogli, da bi se začelo o tolikanj posebni dobroti prav soditi ter da bi mogli zanjo prav častiti sveta aposteljna slovenska.

Poglejmo v ta namen nazaj k začetku svete cerkve ter k nje-